

Troligt att Sverige gravt har underskattat antalet ukrainska flyktingar

Göteborgs-Posten den 6 april 2022

För varje dag som går tvingas fler och fler människor att lämna sina hem i Ukraina. Vilka länder dessa människor väljer att söka skydd i är en viktig fråga både för akut flyktingmottagande och mer långsiktiga integrationsinsatser.

I en ny policy brief från Delegationen för migrationsstudier, Delmi, presenterar vi uppskattningar av antalet personer som kan komma att fly från Ukraina och vilka EU-länder de önskar fly till. Uppskattningarna är baserade på statistik från världens största enkätundersökning, Gallup World Poll, som årligen genomför intervjuer med ett representativt urval av personer i ett stort antal länder runt om i världen. I undersökningen ställs bland annat frågan om man skulle vilja flytta permanent till ett annat land och vilket land man i så fall skulle vilja flytta till. Utifrån detta kan vi beräkna hur många som kan förväntas lämna Ukraina till följd av kriget och vilka länder de sannolikt kommer att söka sig till.

Siffrorna är insamlade under åren 2007 till 2021 och visar att fler än var fjärde ukrainare ville lämna landet permanent om de fick möjligheten, redan innan kriget bröt ut. Av Ukrainas befolkning på 44 miljoner invånare motsvarar detta nästan 12 miljoner människor. Hur många som faktiskt kommer att lämna landet beror så klart på många olika faktorer och framför allt på hur kriget kommer att utveckla sig. Det är dock sannolikt att fler, snarare än färre, vill lämna landet i nuvarande situation jämfört med innan kriget. I dagsläget har fler än 4 miljoner människor flytt från Ukraina, vilket innebär att UNHCR:s bedömning redan har visat sig vara en underskattning.

Aktiverandet av EU:s massflyktsdirektiv innebär att de som flyr från Ukraina får uppehålls- och arbetstillstånd i valfritt EU-land i upp till tre år. Det innebär att många, sannolikt de allra flesta, kommer att söka sig till EU. Det EU-land som flest, fler än var tredje, ukrainare vill till är Tyskland, följt av Polen. Sverige är det nionde populäraste EU-landet bland ukrainare. Av de som svarat att de vill flytta permanent till ett EU-land har 2,5 procent svarat att de vill till Sverige. Under antagandet att 12 miljoner människor flyr från Ukraina till EU innebär detta att cirka 300 000 personer kommer till Sverige. Detta innebär att även Migrationsverkets uppskattningar av hur många som kommer att söka skydd i Sverige (76 000 personer enligt deras huvudscenario, och 212 000 personer enligt deras högre scenario) kan vara väsentligt underskattade. Kostnaderna för mottagandet kan därför komma att bli betydligt större än vad regeringens uppskattningar hittills antyder. Ytterligare resurser kommer därför att krävas, på både kort och lång sikt, för att hjälpa kommuner och regioner att ta emot de ukrainare som väljer att fly till Sverige.

Hur de ukrainska flyktingarna fördelar sig blir också en viktig fråga på EU-nivå. Eftersom de som flyr får välja fritt vilket EU-land de ska söka sig till kommer väldigt många fler att bosätta sig i exempelvis Tyskland, Polen och Tjeckien än om fördelningen skett i proportion till respektive lands befolkningsstorlek. Länder som Frankrike, Spanien och Rumänien är relativt sett mindre populära och

kommer därmed att ta emot betydligt färre flyktingar än vid en proportionerlig fördelning. För att de ukrainska flyktingarna och mottagarländerna ska få så bra förutsättningar som möjligt kan ett politiskt eller ekonomiskt omfördelningssystem därmed bli nödvändigt.

För Sveriges del är vår popularitet i proportion till vår befolkning, vilket innebär att lika många ukrainare kan väntas söka sig till Sverige om de får välja fritt som om de fördelats jämnt i enlighet med EU-ländernas befolkning. Detta innebär också att vi inte kan räkna med något stöd från EU även om det kommer 300 000 ukrainska flyktingar till Sverige. Skulle det komma färre kan vi däremot förväntas bidra till att avlasta de stora mottagarländerna. Regeringen behöver alltså förbereda sig på att kostnaden för flyktingmottagandet kan bli betydligt större än vad nuvarande beräkningar ger vid handen, samt ta ställning till hur detta ska finansieras. Även om stora delar av biståndsbudgeten används räcker det inte för att täcka kostnaderna, och att omfördela resurser från en grupp i nöd till en annan minskar knappast lidandet i världen.

Vi menar därför att:

- Svenska beslutsfattare bör ta höjd för att så många som 300 000 ukrainska flyktingar kan komma att vilja flytta permanent till Sverige;
- Ett ekonomiskt kompensationsystem på EU-nivå kan underlätta de ukrainska flyktingarnas möjligheter att bosätta sig i det land de helst önskar;
- Mottagandet och integrationen av de ukrainska flyktingarna förbättras ju fler länder, även utanför EU, som hjälps åt med att ta emot de människor som nu flyr krigets faser.

Mikael Elinder

Oscar Erixson

Olle Hammar